

## **COMISIÓN INFORMATIVA DE POLÍTICAS SOCIAIS**

**ACTA** da mencionada comisión informativa, correspondente ao día **22 de outubro de 2025**

Ás 17.41 horas do día 22 de outubro de 2025, réunese a Comisión Informativa de Políticas Sociais, en sesión ordinaria, na sala de xuntas da Deputación Provincial, coa asistencia dos seguintes deputados e deputadas:

**Presidente:** D. Luís Menor Pérez

**Deputados/as do Grupo Popular:**

D. Rosendo Luís Fernández Fernández

D.<sup>a</sup> Marta Nóvoa Iglesias

D.<sup>a</sup> Patricia Torres Madureira

D.<sup>a</sup> M.<sup>a</sup> del Carmen González Quintela

D. Manuel Seoane Rodríguez

**Deputados/as do Grupo Socialista:**

D. Álvaro Vila Araújo

D.<sup>a</sup> Susana Rodríguez Estévez

D. Xosé Carlos Valcárcel Doval

D. Emilio Luís Díaz Vidal

**Deputados/as do BNG:**

D.<sup>a</sup> María José Mangane Guede

D. Xosé Manuel Puga González

**Deputados de Democracia Ourensana:**

D. Antonio Fernández Martín

D. Gonzalo Pérez Jácome

**Secretario:** D. Juan Marquina Fuentes

**Interventora accidental:** D.<sup>a</sup> María Begoña Álvarez Matos

Seguidamente, iniciouse o tratamento dos asuntos incluídos na orde do día, do xeito que se reflicte a continuación:

**1º.- APROBACIÓN DA ACTA DA SESIÓN ANTERIOR, CORRESPONDENTE Á DO DÍA 17 DE SETEMBRO DE 2025 (EXP. Nº 2025/52Z/CI).-**

A Secretaría Xeral deu traslado do borrador da acta da sesión anterior, correspondente á ordinaria do día 17 de setembro de 2025.

Non se producen intervencións e, por maioría dos membros presentes, a comisión adopta o seguinte acordo:

Aprobar a acta da sesión ordinaria da Comisión Informativa de Políticas Sociais do día 17 de setembro de 2025, conforme co borrador elaborado pola Secretaría Xeral.

**2º.- MOCIÓN DO GRUPO SOCIALISTA PARA A MELLORA DAS CONDICIÓNS LABORAIS E ASISTENCIAIS NOS CENTROS DE REFORMA XUVENIL E PROTECCIÓN DE MENORES DA PROVINCIA DE OURENSE (EXP. Nº 2025/22360T).-**

**D. Álvaro Vila Araújo, do Grupo Socialista**, expón o contido da seguinte moción:

*A provincia de Ourense conta con tres centros de reforma xuvenil e protección de menores de relevancia estratéxica para Galicia: Monteledo, Montefiz e Montealegre. Monteledo dispón de 37 prazas en réxime pechado, semiaberto e aberto para o cumprimento de medidas xudiciais. Montefiz é o único centro de toda Galicia especializado en internamento terapéutico para menores con trastornos de saúde mental, cunha capacidade de 23 prazas. Montealegre está dirixido á protección de menores en situación de desamparo. Ademais, a provincia alberga outros oito centros de entidades privadas que ofrecen prazas en réxime residencial e de día, sumando unhas 192 prazas en total. Galicia ten na actualidade arredor de 700 menores institucionalizados segundo datos do Ministerio de Xuventude e Infancia, sendo a cuarta comunidade do Estado con maior número de crianzas en instalacións desta índole. A xestión destes centros, malia prestar un servizo público esencial, está practicamente privatizada, recaendo na Fundación Diagrama e outras entidades sen ánimo de lucro que empregan a preto de 1.000 traballadores e traballadoras en case 80 centros en toda a comunidade.*

*Desde outubro de 2023, as traballadoras e traballadores dos centros de menores veñen denunciando unha situación de acentuada precariedade laboral que compromete tanto os seus dereitos como a calidade da atención. A CIG-Ensino, sindicato maioritario no sector con máis do 60% de apoio dos profesionais, iniciou unha campaña de recollida de sinaturas baixo o lema "Polas melloras laborais, sociais e salariais: convenio galego xa!". As reivindicacións inclúen: 1) salarios dignos, xa que moitos profesionais cobran por debaixo do salario mínimo interprofesional; 2) a corrección de ratios abusivas que obrigan ao persoal educador a atender quendas de 24 horas con poucos recursos; 3) a contratación de persoal de substitución para cubrir baixas e permisos; 4) a mellora das instalacións e dotación de*

recursos materiais e didácticos; e 5) a negociación dun convenio colectivo galego que substitúa ao precario marco estatal. O V Convenio Estatal de Reforma Xuvenil e Protección de Menores para o período 2026-2029 foi rexeitado polos traballadores e patronais galegas AGACEME e GAFIX, que o consideran insuficiente e totalmente alleo ás necesidades propias de Galicia.

A inacción da Xunta de Galicia resulta alarmante e inaceptable. A Consellería de Política Social, baixo a responsabilidade de Fabiola García, leva máis dun ano ignorando as peticións de reunión dos representantes sindicais, malia o apoio maioritario dos traballadores e o respaldo mesmo das patronais galegas á negociación dun convenio autonómico. En maio de 2025, delegados da CIG protagonizaron un peche nas instalacións da Xunta en San Caetano para esixir ser recibidos. O pasado xuño, prodúcese un novo rexistro de solicitude de reunión que queda sen resposta. En xullo, tras unha xuntanza co director xeral de Familia, este non asumiu compromiso ningún. En setembro, ten lugar outra concentración diante da Consellería, e en outubro os traballadores convocaron unha folga para o 6 de novembro para os sectores de protección e reforma de menores, atención á discapacidade e escolas infantís, afectando a máis de 5.000 profesionais galegos. A Xunta limítase a dicir que os convenios son un asunto entre patronal e sindicatos, eludindo a súa responsabilidade como administración competente que financia e supervisa estes servizos públicos esenciais.

A Deputación de Ourense ten a responsabilidade de visibilizar esta problemática e instar ás administracións competentes a actuar con urxencia. Os concellos da provincia onde se sitúan estes centros adoitan despregar unha colaboración indirecta, facilitando información ás familias, tramitando permisos, proporcionando locais ou coordinando servizos municipais. A Deputación debe apoiar esta labor municipal e esixir da Xunta de Galicia que asuma as súas responsabilidades, garantindo financiamento suficiente, negociando un convenio galego digno e mellorando as condicións tanto dos traballadores como dos menores atendidos. É inadmisíble que a precariedade laboral dos profesionais comprometa a atención aos menores máis vulnerables, impedindo o seguimento individualizado e a estabilidade que estas crianzas e adolescentes precisan para o seu desenvolvemento. A inacción non debería ser unha opción para a Deputación diante dunha situación que afecta directamente aos menores máis vulnerables e aos profesionais que os atenden na nosa provincia.

Por todo o exposto o Grupo Provincial Socialista presenta as seguintes **PROPOSTAS DE ACORDO:**

**PRIMEIRO.-** Instar á Xunta de Galicia a recibir de inmediato aos representantes sindicais e patronais do sector de reforma xuvenil e protección de menores para negociar un Convenio Colectivo Galego que dignifique as condicións laborais, salariais e sociais dos traballadores e traballadoras, garantindo salarios por riba do SMI, que contemple ratios axeitadas, persoal de substitución, a mellora de instalacións e dotación de recursos materiais e humanos suficientes nos centros da provincia de Ourense.

**SEGUNDO.-** Demandar da Consellería de Política Social que incremente o financiamento e control público dos centros de menores, priorizando a calidade da atención sobre criterios puramente economicistas, e que garanta a máxima transparencia na xestión dos recursos públicos destinados a este servizo esencial.

**Dona María Mangana Guede, do BNG**, sinala que o seu grupo sempre estará a favor dos dereitos e das reclamacións da clase traballadora.

**Dona Ana Patricia Torres Madureira, do Grupo Popular**, manifesta a reserva de voto do seu grupo de cara ao Pleno.

Non se producen máis intervencións e co voto favorable do Grupo Socialista (4) e a abstención do Grupo Popular (6), do BNG (2) e de Democracia Ourensana (2), a comisión ditamina favorablemente a adopción, por parte do Pleno, do seguinte acordo:

**PRIMEIRO.-** Instar á Xunta de Galicia a recibir de inmediato aos representantes sindicais e patronais do sector de reforma xuvenil e protección de menores para negociar un Convenio Colectivo Galego que dignifique as condicións laborais, salariais e sociais dos traballadores e traballadoras, garantindo salarios por riba do SMI, que contemple ratios axeitadas, persoal de substitución, a mellora de instalacións e dotación de recursos materiais e humanos suficientes nos centros da provincia de Ourense.

**SEGUNDO.-** Demandar da Consellería de Política Social que incremente o financiamento e control público dos centros de menores, priorizando a calidade da atención sobre criterios puramente economicistas, e que garanta a máxima transparencia na xestión dos recursos públicos destinados a este servizo esencial.

### **3º.- MOCIÓN DO GRUPO SOCIALISTA PARA APOIAR AO SECTOR DA DISCAPACIDADE INTELECTUAL NA PROVINCIA E RECLAMAR UN FINANCIAMENTO XUSTO E SUFICIENTE DOS SERVIZOS SOCIAIS (EXP. Nº 2025/22363A).-**

**D. Xosé Carlos Valcárcel Doval, do Grupo Socialista**, expón o contido da seguinte moción:

*FADEMGAL Plena inclusión Galicia, que agrupa a 42 entidades que traballan a prol das persoas con discapacidade intelectual ou do desenvolvemento, representa a 10.720 persoas con discapacidade intelectual, con 7.332 socios e 1.834 profesionais en toda a comunidade autónoma. A súa rede asistencial comprende 34 centros ocupacionais, 30 centros residenciais, 27 vivendas ou pisos tutelados, 15 centros de educación e 14 centros de emprego, configurando un tecido esencial para a inclusión e benestar de milleiros de familias. Na provincia de Ourense, varias destas entidades prestan servizos indispensables que garanten dereitos fundamentais e posibilitan a participación social efectiva das persoas con discapacidade intelectual. Sen embargo, o sector atravesará unha situación crítica que ameaza a súa supervivencia e, con ela, a continuidade dun apoio esencial para a nosa veciñanza máis vulnerable.*

*Entidades federadas a FADEMGAL están a sufrir de asfixia económica derivada do incremento dos custos salariais e de funcionamento, mentres os módulos económicos do concerto social que financian estes servizos permanecen practicamente conxelados. A aprobación do XVI Convenio Colectivo supuxo incrementos salariais do 10% para traballadoras e traballadores, ao que hai que sumar unha inflación acumulada superior ao 10,5% e a suba do Salario Mínimo Interprofesional do 18,4% nos últimos anos. Fronte a este incremento real dos custos operativos, a Xunta de Galicia só propuxo unha actualización dos módulos do concerto social que oscila entre o 5,40-7,88%, que resulta insuficiente para garantir a viabilidade de centros e servizos. Este desfase recae directamente sobre as entidades, que deben asumir en solitario uns custos crecentes sen dispoñer de fondos adicionais, o que compromete a calidade dos servizos e a estabilidade do emprego no sector.*

*A gravidade da situación levou ás entidades a lanzar unha campaña baixo o lema "A discapacidade intelectual en loita. Sen financiamento non hai futuro", apoiada unanimemente pola asemblea da federación e do groso dos municipios onde desenvolven a súa labor. Unha mobilización que evidencia a desesperación dun sector tradicionalmente comedido, que agora se ve obrigado a denunciar publicamente a falta dun financiamento xusto que pon en risco servizos esenciais, a estabilidade do cadro de profesionais que os sosteñen e a continuidade dos apoios para persoas con discapacidade intelectual e as familias. A propia patronal do sector, a Asociación Empresarial para a Discapacidade Intelectual e do Desenvolvemento de Galicia (AEDIGAL), chegou a advertir sobre a posibilidade real de peche de centros e a necesidade de entregar simbolicamente as chaves*

*destes á administración autonómica pola imposibilidade de mantelos baixo as actuais condicións financeiras.*

*A responsabilidade de corrixir esta situación recae directamente na Xunta de Galicia e na súa Consellería de Política Social e Igualdade, competente en materia de concerto social e financiamento dos servizos para persoas con discapacidade. A pesar de que a administración autonómica destina en 2025 máis de 176 millóns de euros ao ámbito da discapacidade, a distribución e actualización destes fondos resulta claramente insuficiente para cubrir as necesidades reais do sector. Ademais, a Consellería segue sen convocar unha mesa de negociación real e directa, a pesares das peticións formais cursadas desde hai meses por FADEMGa e AEDIGAL, evidenciando falta de vontade política para abordar o problema de raíz. A ausencia de diálogo e dunha acaída actualización dos módulos contrasta coa situación doutras comunidades autónomas que, co mesmo marco de financiamento estatal en materia de dependencia e servizos sociais, optaron por priorizar o incremento dos concertos e garantir a sustentabilidade das entidades sociais.*

*Ourense, polas súas particulares condicións sociodemográficas, precisa duns servizos sociais robustos e de calidade que garantan a atención ás persoas en situación de vulnerabilidade. A desaparición ou deterioro dos servizos prestados polas entidades de discapacidade intelectual suporía un duro golpe para moitas familias, que ficarían sen apoio para o coidado, educación, emprego e inclusión social dos seus achegados con discapacidade. Comprometida co benestar da provincia, a Deputación non pode manterse á marxe e debe alzar a voz para reclamar solucións urxentes que garantan a continuidade deste servizo esencial. Do mesmo xeito que os socialistas temos demandado desta Deputación liñas de apoio complementario aos concellos en materia de Servizo de Axuda no Fogar polo insuficiente financiamento autonómico, urxe explorar mecanismos de apoio ás entidades de discapacidade intelectual provinciais mentres persista o desequilibrio nas achegas da Xunta.*

*Por todo o exposto o Grupo Provincial Socialista presenta as seguintes **PROPOSTAS DE ACORDO:***

**PRIMEIRO.-** *Instar á Xunta de Galicia e á súa Consellería de Política Social e Igualdade a convocar con urxencia unha mesa de negociación co sector da discapacidade intelectual (FADEMGa e AEDIGAL) e a actualizar suficientemente os módulos do concerto social para cubrir o incremento de custos derivados do XVI Convenio Colectivo, a inflación e a suba do SMI, garantindo a viabilidade das entidades, a calidade dos servizos e a estabilidade laboral.*

**SEGUNDO.-** *Apoiar publicamente a campaña "A discapacidade intelectual en loita. Sen financiamento non hai futuro" impulsada por FADEMGa Plena inclusión Galicia, subscribindo as reivindicacións de entidades e familias, e comprometerse a Deputación de Ourense ao estudo de liñas de financiamento complementarias, dentro das súas competencias e capacidades, para apoiar ás entidades de discapacidade intelectual da provincia pola insuficiencia de fondos autonómicos.*

**Dona María Mangana Guede, do BNG**, sinala que estamos diante de reclamacións que formula un colectivo moi sensible e que se non se atopan solucións, algunha destas institucións pode pechar coa conseguinte perda de prazas. Lembra que no día de hoxe FADEMGa comezou as súas mobilizacións en Compostela, que contan co apoio da CIG e do propio BNG.

**Dona Ana Patricia Torres Madureira, do Grupo Popular**, sinala que o seu grupo reserva o seu voto para o Pleno, se ben eles están a falar con FADEMGa e agardan que nas negociacións que xa están en marcha se poidan atopar solucións. Engade que a Deputación xa ten unha liña de subvencións para entidades sociais deste tipo, polo que non entende que na moción se pida unha liña de axudas provinciais.

Non se producen máis intervencións e co voto favorable do Grupo Socialista (4) e a abstención do Grupo Popular (6), do BNG (2) e de Democracia Ourensana (2), a comisión ditamina favorablemente a adopción, por parte do Pleno, do seguinte acordo:

**PRIMEIRO.-** Instar á Xunta de Galicia e á súa Consellería de Política Social e Igualdade a convocar con urxencia unha mesa de negociación co sector da discapacidade intelectual (FADEMGa e AEDIGAL) e a actualizar suficientemente os módulos do concerto social para cubrir o incremento de custos derivados do XVI Convenio Colectivo, a inflación e a suba do SMI, garantindo a viabilidade das entidades, a calidade dos servizos e a estabilidade laboral.

**SEGUNDO.-** *Apoiar publicamente a campaña "A discapacidade intelectual en loita. Sen financiamento non hai futuro" impulsada por FADEMGa Plena inclusión Galicia, subscribindo as reivindicacións de entidades e familias, e comprometerse a Deputación de Ourense ao estudo de liñas de financiamento complementarias, dentro das súas competencias e capacidades, para apoiar ás entidades de discapacidade intelectual da provincia pola insuficiencia de fondos autonómicos.*

**4º.- MOCIÓN DE URXENCIA.-** Non se presentan.

**5º.- ROGOS E PREGUNTAS.-**

Nesta quenda prodúcese as seguintes intervencións:

**Don Xosé Manuel Puga González, do BNG**, sinala que nos últimos anos Ourense vén sufrindo un constante proceso de perda de tecido produtivo e de postos de traballo cualificados, circunstancia que debilita gravemente a economía local e contribúe ao despoboamento e perda de capacidade innovadora dun territorio xa de por si lastrado pola emigración e a baixa natalidade. No caso particular de Egatel, empresa emblemática na fabricación de equipos de emisión e radiodifusión, fundada en Ourense en 1992 e instalada na Tecnópole dende 1999, esta preocupación resulta especialmente significativa. Na recente operación da empresa, denunciada pola CIG, prodúcese un novo episodio de deslocalización industrial: hai uns días a maquinaria e parte do departamento de produción foron trasladados por sorpresa a Nigrán, sen aviso previo á representación do persoal nin concreción dun plan de futuro para o emprego en Ourense. Afectando, ademais, a tres delegados sindicais da CIG e xerando unha incerta situación laboral para os traballadores do centro ourensán. Cómpre salientar que Egatel foi adquirida no 2023 por un grupo de investidores galegos, logo de anos de propiedade dun grupo catalán. A firma, que chegou a empregar a máis de 50 persoas e a facturar arredor de 4 millóns de euros anuais, recibiu unha cantidade importante de achegas públicas recentemente a través do Igape, Plan Galiza Emprega e programa Investigo, co obxectivo declarado de crear e manter postos de traballo cualificado en Ourense. Porén, esta estratexia resulta contraditoria cando se desmantela parte do proceso produtivo e que permite anticipar que é o primeiro paso do traslado da totalidade da produción a outras localidades, coa conseguinte e inxustificada perda de estrutura industrial e tecnolóxica da comarca. Nun contexto de crise demográfica e económica, a acción da Deputación debe orientarse con firmeza á protección do emprego existente, á retención de actividades industriais tractoras e garantir a utilización eficiente e responsable dos recursos públicos investidos en apoio á innovación, á industria e ao emprego de calidade en Ourense. E lembrando que esta Deputación ten aprobado diversas mocións en apoio ao tecido industrial e a súa permanencia en Ourense, permitir ou tolerar a marcha de industrias punteiras, especialmente cando contan con décadas de apoio público, supón aceptar unha sangría contra a que cómpre actuar de forma decidida. En relación con isto formula ás seguintes preguntas:

1. A Deputación de Ourense emprenderá accións políticas, administrativas ou institucionais que sexan necesarias e/ou instará á Xunta a emprendelas para evitar o desmantelamento industrial e garantir a continuidade dos postos de traballo de Egatel e do resto de empresas que operan en Ourense?

2. Demandará a Deputación de Ourense condicionar as futuras axudas públicas a empresas tecnolóxicas e industriais á conservación real e efectiva de emprego, esixindo a devolución das subvencións recibidas no caso de peche ou redución de persoal en Ourense?

3. Esixirá a Deputación de Ourense transparencia e diálogo social efectivo ante calquera movemento empresarial que afecte á estrutura produtiva, abordando de xeito urgente a crise do emprego cualificado nas comarcas de Ourense?

**O Presidente** responde que a Deputación de Ourense brinda o seu apoio ao tecido empresarial da provincia en xeral. A finalidade da Deputación é a de fomentar a actividade empresarial, a atracción de investimentos e a promoción de emprego así como, por suposto, a de reter as industrias e actividades existentes. Estará ó carón de todas elas nos aspectos que sexan da súa competencia como así se ven facendo. Engade que a situación non é como a pinta o deputado do BNG, senón que os concellos de San Cibrao das Viñas e do Pereiro de Aguiar teñen solicitudes de reserva de chan industrial e a Xunta de Galicia está a tramitar xunto con eses concellos a ampliación dos respectivos polígonos industriais.

Fai uso da palabra a **vicepresidenta primeira, dona Marta Nóvoa Iglesias**, para indicar que moitas liñas de axuda da Xunta de Galicia xa levan como requisito o mantemento e localización de emprego no territorio, pero que hai outras con financiación da UE e nas que non é posible establecer os ditos requisitos porque contravirían as propias directivas e a normativa europea. Engade que ademais en moitas ordenanzas fiscais municipais do IAE, IBI ou ICIO, tamén se condicionan as bonificacións establecidas ao mantemento do emprego e dos postos de traballo.

E, ás 18.02 horas, dáse por finalizada a reunión, redactándose a presente acta que se asinará electronicamente. Dou fe.

O Secretario Xeral  
Documento asinado electrónicamente  
mediante actuación administrativa  
automatizada.  
24/10/2025